

Bunt młodzięncy i jego atrybuty

18 maja 2020

Bunt młodzięncy – forma sprzeciwu i brak dalszej zgody na te fizyczne, społeczne i psychologiczne sytuacje i stany rzeczy, które jednostka subiektywnie spostrzega jako ograniczające, zagrażające lub niezgodne z jej idealistycznymi oczekiwaniami i wyobrażeniami.

Atrybuty buntu młodzięnczego.

- Bunt jest efektem osiągnięcia przez jednostkę świadomości własnego prawa do ...
- Bunt zawiera negatywność wyrażającą się w intencjonalnej destrukcji i aspekt twórczy wyrażający się w próbach afirmacji bronionych wartości – celem buntu jest sprzeciw doprowadzający w konsekwencji do obalenia starego porządku i jego kategorycznego odrzucenia. Z drugiej strony jest to sprzeciw w imię „czegoś”.
- Bunt jest głęboko osadzony w doznaniach i przeżyciach jednostki wzbudza bardzo silne emocje – bunt pojawia się w sytuacjach kiedy kończy się cierpliwość człowieka. Dlatego też może się pojawić w sytuacji najmniej oczekiwanej, a jego intensywne przeżycie odzwierciedlane w świadomości jednostki często nie da się ująć i opisać w kategoriach racjonalności.
- Bunt zawiera w sobie komponent emocjonalno-oceniający (płaszczyzna wewnętrzna/przeżyciowa) oraz komponent behawioralny (płaszczyzna zewnętrzna/działaniowa). – na płaszczyźnie przeżyciowej są to silnie zaznaczone emocje oraz różnego rodzaju sądy i oceny, na płaszczyźnie zewnętrznej to wprowadzenie własnego sprzeciwu w życie.
- Bunt w swej zewnętrznej formie jest aktem swoistej odwagi i czynnej postawy wobec rzeczywistości – człowiek

zbuntowany zawsze się za czymś opowiada i jeśli nawet sięga do środków związanych z oporem biernym, to robi to w imię zmiany. Obca jest mu postawa wyrażająca brak zainteresowania, obojętność czy brak własnego zdania.

- Bunt jest ważnym składnikiem procesu internalizacji norm – pozwala młodemu człowiekowi spojrzeć na dotychczasowe wpływy i naciski otoczenia z innej strony, odciąć się od nich, być może nawet zdeprecjonować i symbolicznie zniszczyć, aby w ten sposób uzyskać poczucie autentycznej wolności w podejmowanych decyzjach .
- Bunt młodzieńczy jest włączony w mechanizm kształtowania się tożsamości jednostki.

Bunt młodzieńczy a tożsamość osobista

Tożsamość osobista – pewna względnie trwała organizacja uczuć, wartości, doświadczeń i projektów na przyszłość odnoszących się do samego siebie (Malewska-Peyre). Przy czym chodzi tu o takie cechy umiejętności i wartości, które powstają w wyniku różnicowania JA-MY i pozwalają jednostce udzielić odpowiedzi na pytanie : kim jestem.

Bunt egocentryczny – istota tego buntu jest silna koncentracja na prawach przeżywającego go podmiotu, wsparta silnym przekonaniem o własnej słuszności. W początkowej fazie nacechowany jest intencjonalną destrukcją. Nastolatek może początkowo budować swoją tożsamość bardziej przez określenie kim nie jest lub nie chce być. W tym sensie służy on zakreśleniu granic tożsamości.

- **Logan** podkreśla znaczenie buntu jako krótkoterminowej obrony przed zamętem tożsamościowym poprzez fakt intensyfikacji własnych przeżyć .

Młodzież próbuje budować koncepcje siebie w oparciu o dwa ważne procesy :

- **Proces identyfikacji ze znaczącymi osobami** – przyjęcie ich poglądów, myśli, postaw i zachowania jako własne, co pozwala doświadczyć przeżyć z tym związanych, a także daje szansę na osobiste doświadczenie wszelkich konsekwencji, jakie wynikają z tak przyjętych racji i sposobów zachowania.
- **Proces eksperymentowania na rolach** – może oscylować w kierunku jednego z dwóch procesów :
 - **proces odkrywania siebie** – rozpoznawanie autentycznych zdolności i możliwości tkwiących w jednostce. Podstawowe znaczenie nabierają nagrody wewnętrzne związane z uczuciami słuszności, mocy, kompetencji, pojawiający się jako efekt intuicyjnych i bardzo subiektywnych decyzji. Łatwiejszy jest on dla osób obdarzonych specyficznymi talentami oraz ludzi z tak zwana pasją życia.
 - **Proces kreowania siebie** – oparty jest na założeniu nieograniczonej liczby ludzkich wyborów, związany jest z przekonaniem, że cały świat jest dla mnie otwarty, że mogę stać się wszystkim i sam wybrać to stawanie się. Ma większy zasięg niż odkrywanie siebie, a szczególnego znaczenia nabierają nagrody zewnętrzne w postaci pochwały aprobaty, zainteresowania ze strony otoczenia.

Bunt młodzieńczy a tożsamość społeczna

Tożsamość społeczna – drugi subsystem tożsamości, wyróżniany szczególnie często w badaniach z zakresu psychologii społecznej. **Tajfel** definiuje ją jako wiedzę jednostki o tym, iż należy ona do określonej grupy społecznej wraz z emocjonalnym i wartościującym znaczeniem, jakie ma dla niej ta przynależność. Kształtowanie się t.s. wymaga różnicowania w zakresie MY-INNI.

- **Małewska-Peyere** podkreśla, że przynależność do grupy społecznej jest kategorią niezmiernie ważną zarówno dla

określenia własnego miejsca w społeczeństwie, jak również dla obrazu samego siebie

- **Niewiadomska** podkreśla, że przynależność jednostki do grupy pozwala również młodemu człowiekowi opóźnić moment wchodzenia w role związane z dorosłym życiem, przedłużyć czas eksperymentowania z rolami alternatywnymi, a tym samym przedłużyć rolę zbuntowanego dziecka.
- Dalsze związki buntu młodzieńczego z tożsamością społeczną ściśle wiążą się z faktem wyodrębnienia przez jednostkę kategorię MY. Wyodrębnienie to może mieć charakter :
 - **MY kategorialne** odwołuje się do realnie istniejących podziałów społecznej rzeczywistości np.: rodzina, moja klasa, wegetarianie.
 - **MY atrybucyjne** – wyodrębnione w oparciu o kryteria abstrakcyjne tworzące się w umyśle np.: ludzie poszukujący szczęścia, ludzie wrażliwi i otarci.
- Tożsamość społeczna może być ważnym źródłem buntu młodzieńczego – bunt w imieniu praw innych (tych innych którzy wchodzą w zakres pojęcia MY) Negowane a także afirmowane wartości i normy wynikają z przyjętej ideologii jest to **bunt ideologiczny**.
- poczucie więzi , solidarności i wspólnoty losu z ludźmi – **bunt altruistyczny**. Jest on przeciwieństwem buntu egocentrycznego. Jawi się w obronie prawa innych ludzi do ..., sprzyjają mu zaakceptowane przez jednostkę wyższe wartości ogólnoludzkie.
- Zarówno bunt ideologiczny jak i altruistyczny mogą zwrotnie umacniać przyjęte wcześniej identyfikacje społeczne lub je weryfikować. Stąd też kategorie tożsamości społecznej i buntu pozostają w tzw. **sprzężeniu zwrotnym**.
- Przez okres dorastania nie zanika jednak tendencja do **buntu egocentrycznego**. Do momentu osiągnięcia dojrzałej tożsamości jednostka będzie sprzeciwiać się

ograniczeniom, naciskom i wymaganiom, aby ostatecznie z częścią z nich się pogodzić , część włączyć jako element własnej tożsamości, a część ostatecznie zanegować i odrzucić.

Oleszkowicz, A. „Miejsce i rola buntu młodzieńczego w kształtowaniu się tożsamości osobistej i społecznej” W: T. Rzepa „W poszukiwaniu tożsamości” str. 51-62

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.